

SKRIFTLIG FRÅGA TILL STATSRAÅD

Från Riksdagsförvaltningen
2024-11-08
Besvaras senast
2024-11-20 kl. 12.00

Till justitieminister Gunnar Strömmer (M)

2024/25:414 Skydd av äldre mot bedrägerier

Den senaste tiden har det skett en alarmerande ökning av bedrägeriförsök mot äldre personer, vilket särskilt drabbat Västmanland. Bedragarna använder sig av manipulativa metoder där de på telefon utger sig för att vara representanter från banker eller till och med myndigheter. Genom att spela på den äldres tillit och goda vilja att följa regler och direktiv lyckas dessa individer få tillgång till personliga uppgifter, konton och ibland till och med tillträde till offrets hem. I vissa fall har bedragarna kommit till den äldres hem med påståenden om att de ska "hjälpa till" med att säkra ekonomin, vilket i stället resulterat i att offren blivit bestulna på värdesaker och pengar.

Dessa brott riktar sig systematiskt mot en sårbar grupp i vårt samhälle, en grupp som ofta saknar naturliga nätverk för att få stöd och rådgivning kring ekonomiska beslut. Många äldre är uppväxta med en kultur av tillit, vilket gör dem extra utsatta i en tid där brottslingar söker nya sätt att utnyttja denna tillit. För en äldre person kan förlusten av sparade medel – kanske pengar som de sparat hela sitt liv för att ha en tryggad ålderdom – vara förödande. Förutom de ekonomiska skadorna medför dessa brott också ett betydande psykologiskt trauma. Många äldre som utsatts för bedrägeri upplever starka känslor av skam och skuld, vilket i sin tur kan leda till social isolering och en rädsla för att lita på andra människor.

Det är inte ovanligt att dessa brott lämnar djupa spår i offrens liv, och känslan av att ha blivit lurad på något så grundläggande som tryggheten i sitt eget hem kan vara svår att hantera för många. Många upplever en fruktansvärd kränkning av sitt förtroende, vilket kan leda till ökad rädsla och ångest. Den psykologiska effekten av att bli utsatt för ett bedrägeri påverkar också ofta offrets hälsa negativt. För en del leder denna form av brott till ett försämrat allmäntillstånd, en ökad beroendeställning till anhöriga eller en påskyndad flytt till särskilt boende eftersom känslan av trygghet i det egna hemmet går förlorad. Att vår äldre generation, som byggt vårt samhälle och lagt grunden för vår välfärd, ska behöva leva med denna form av oro är fullständigt oacceptabelt.

Socialdemokraterna har länge förespråkat att det är nödvändigt att stärka skyddet för äldre i samhället. Vi anser att brott som riktar sig mot äldre ska bedömas som synnerligen allvarliga och att straffen bör skärpas för de som medvetet utnyttjar denna sårbara grupp. Vi har tidigare föreslagit att särskilda straffskärpningar införs för brott som riktar sig mot äldre och att det bör införas

en försvårande omständighet i lagen när brottsoffret är särskilt utsatt, exempelvis på grund av hög ålder. Vi har också föreslagit ökade resurser till polisen för att stärka arbetet mot denna form av kriminalitet och för att säkerställa att äldre personer som blivit utsatta får ett bra stöd och en snabb handläggning i kontakten med rättsväsendet.

Vi ser även ett behov av att göra insatser för att stärka medvetenheten om dessa brott hos både äldre och deras anhöriga samt att ge stöd till de ideella organisationer som arbetar för att informera och stödja äldre personer i deras vardag. Att äldre känner till riskerna och får information om hur de kan skydda sig mot bedrägeriförsök är avgörande för att förebygga dessa brott. Samtidigt anser vi att det behövs ett ökat samarbete mellan myndigheter, kommuner och frivilligorganisationer för att säkerställa att äldre inte behöver möta denna utsatthet ensamma.

Mot bakgrund av dessa allvarliga omständigheter vill jag därför ställa följande fråga till justitieminister Gunnar Strömmer:

Vilka åtgärder avser ministern att vidta för att motverka den ökande förekomsten av bedrägerier mot äldre, särskilt med hänsyn till de senaste händelserna i Västmanland?

.....

Olle Thorell (S)

Överlämnas enligt uppdrag

Lena Lindbäck